

REFERAT Børneudvalget 2022-25 d. 07-11-2022

Mødedato Mandag d. 07. november 2022 kl. 18:45

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning.....	3
Drøfte strategi for anbringelsesområdet.....	4
Lukket.....	8

Punkt 104: Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning

00.22.04-G01-4-21

Sagsfremstilling

I forbindelse med behandling af sag på børneudvalgsmøde den 19. september 2022 vedrørende danmarkskortet ('Orientering om Ankestyrelsens danmarkskort over klagesager på børne- og ungeområdet i 2021') bad udvalget om supplerende oplysninger vedrørende, antallet af påklagede afgørelser på det børnesociale område og børnehandicapområdet i Frederiksberg, i forhold til antal sager og indbyggertal sammenholdt med andre sammenlignelige kommuner.

Forvaltningen kan oplyse, at de efterspurgte data ikke er tilgængelige.

VIVE opgør antallet af realitetsbehandlede sager i kommunerne pr. 10.000 indbyggere, men i en bredere kategori, der dækker hele serviceloven – og dermed også voksenområdet. VIVEs opgørelse viser, at Frederiksberg Kommune har 13,5 påklagede sager pr. 10.000 indbyggere, mens man i sammenligningsgruppen har 12,4 og på landsplan 14,2.

Antallet af påklagede sager i andre kommuner fremgår af danmarkskortet. Nedenfor ses opgørelse over påklagede sager til Ankestyrelsen i Frederiksberg Kommune sammenholdt med kommuner, der er sammenlignelige i forhold til demografi, ressourcepres og størrelse. Her er der dog ikke taget højde for kommunernes indbyrdes forskelle i indbyggertal og variation i antallet af sager på det børnesociale område og handicapområdet.

Antal påklagede afgørelser på det børnesociale område i sammenligningsgruppen:

- Roskilde: 34
- Gentofte: 20
- Frederiksberg: 13
- Helsingør: 11
- Køge: 11
- Rudersdal: 10
- Gladsaxe: 10
- Lyngby-Taarbæk: 7

Antal påklagede afgørelser på børnehandicapområdet i sammenligningsgruppen:

- Gentofte: 74
- Roskilde: 37
- Frederiksberg: 35
- Gladsaxe: 20
- Rudersdal: 11
- Køge: 11
- Helsingør: 7
- Lyngby-Taarbæk: 2

Punkt 105: Drøfte strategi for anbringelsesområdet

27.27.00-G01-2-22

Resume

Børneudvalget skal drøfte indhold, fokus og proces for en ny strategi for anbringelsesområdet med fokus på, at en større andel af de børn og unge, fremover skal anbringes uden for hjemmet, anbringes i netværks- eller familiepleje.

Beslutning

Børneudvalget godkendte proces for udarbejdelse af en strategi for omstilling af anbringelsesområdet.

Udvalget drøftede opmærksomhedspunkter til en kommende anbringelsesstrategi, samt ønsker til yderligere faglige input forud for forelæggelsen af oplæg til anbringelsesstrategi.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at:

- Børneudvalget drøfter og godkender proces for udarbejdelse af en strategi for omstilling af anbringelsesområdet.
- Børneudvalget drøfter udvalgets vigtigste opmærksomhedspunkter i forbindelse med omstilling af anbringelsesområdet.
- Børneudvalget drøfter om udvalget ønsker yderligere faglige input før præsentation af oplæg til en strategi for omstilling af anbringelsesområdet.

Sagsfremstilling

Børneudvalget godkendte på møde den 13. juni 2022, at Børne- og Ungeområdet skal udarbejde et oplæg til en strategi for anbringelsesområdet, der blandt andet bl.a. indebærer, at en større andel af de børn og unge, der fremover anbringes uden for hjemmet, skal anbringes i netværks- eller familiepleje. Forud for udarbejdelse af strategien skal børneudvalget drøfte strategiens indhold og processen for arbejdet.

Baggrund for en ny strategi for anbringelsesområdet

Behovet for at udarbejde en ny strategi for anbringelsesområdet skal blandt andet findes i det nuværende anbringelsesmønster i Frederiksberg Kommune, der adskiller sig væsentligt fra sammenlignelige kommuner. Det er forvaltningens vurdering, at praksis på området skal justeres, så den i højere grad afspejler, den faglige viden om, at anbragte børn og unges mulighed for at danne nære og stabile relationer til voksne er afgørende for at sikre en god anbringelse og dermed sikre det bedst mulige udgangspunkt for at anbragte børn og unge får samme udviklingsmuligheder som deres jævnaldrende (se fx socialstyrelsen.dk).

Lovgivning og "Børnene først"

Lovgivnings udgangspunkt er, at det altid skal vurderes, om et barn/en ung, der skal anbringes, kan tilbydes anbringelse i en plejefamilie. Således fremgår det af servicelovens § 68 b, stk. 2, at kommunen ved valg af anbringelsessted skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig, samt lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang. Hensynet til eksempelvis kontinuitet i skolegangen kan ikke alene begrunde, at et barn anbringes på institution, men skal indgå i den samlede vurdering af barnets behov.

Den politiske reformaftale "Børnene først", som blev indgået af regeringen og en række af Folketingets øvrige partier i maj 2021 indeholder en række tiltag, som skal bidrage til, at kommunerne i endnu højere grad anvender familiepleje herunder i særdeleshed netværksanbringelser. Aftalen lægger således op til at bygge videre på og forstærke den eksisterende lovgivnings vægtning af familieplejeområdet. "Børnene først" er fremsat til 1.behandling og er for nuværende sat til ikrafttrædelse 1.april 2023. Grundet Folketingsvalget er tidsperspektivet for ikrafttrædelse dog uvist.

Nuværende anbringelsesmønster i Frederiksberg Kommune

I Frederiksberg kommune afspejler det nuværende anbringelsesmønster, at de fleste børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, bliver tilbudt anbringelser på institutioner.

I tabel 1 fremgår fordelingen af anbringelser i henholdsvis plejefamilier og institutioner i Frederiksberg samt relevante sammenligningsgrupper. Det ses af tabellen, at Frederiksberg kommune anbringer en større andel børn og unge på institutioner end både Københavns Kommune, landsgennemsnittet og gennemsnittet i en gruppe af sammenlignelige kommuner, som omfatter Allerød, Gentofte, Rudersdal, Lyngby-Taarbæk, Egedal, Furesø, Dragør, Hørsholm, Roskilde, Vallensbæk, Hillerød og Solrød.

Tabel 1: Oversigt over anbringelser opdelt på anbringelsestype, pct., 2021

	Frederiksberg	København	Gns. sammenlignelige kommuner	Lands gennemsnit
Plejefamilier ²	41 pct.	53 pct.	47 pct.	62 pct.
Institutioner ³	59 pct.	47 pct.	53 pct.	38 pct.

Anmærk.: 1) Allerød, Gentofte, Rudersdal, Lyngby-Taarbæk, Egedal, Furesø, Dragør, Hørsholm, Roskilde, Vallensbæk, Hillerød og SolrødKøbenhavn 2) Plejefamilier omfatter anbringelser i almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier samt netværksanbringelse. 3) Institutioner omfatter opholdssteder, åbne døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, efterskole o.lign.

Faglig baggrund for vægtning af familiepleje

Der har i de seneste år været stigende fokus på familieplejeområdet i Danmark, da forskning peger på, at et trygt omsorgsmiljø med mulighed for at danne nære og stabile relationer til voksne er vigtigt for at sikre en god anbringelse for barnet (socialstyrelsen.dk).

Socialstyrelsen henviser blandt andet til en trivselsundersøgelse foretaget af SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd ([link](#)), der viser, at børn og unge, der lever i plejefamilier hyppigere er glade for deres anbringelsessted, end det er tilfældet for børn på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder. Undersøgelsen viser derudover, at de familieplejeanbragte børn i højere grad føler sig støttet og holdt af, og de oplever hyppigere, at anbringelsesstedet er trygt, harmonisk og hjemligt. Derudover peger undersøgelsen på, at børn, som er anbragt i en plejefamilie, oftere er sammen med venner, og at de sjældnere føler sig ensomme end institutionsanbragte børn. Forskellen i trivslen kan dog skyldes andre ting end blot anbringelsesformen, fx at børn, der anbringes i plejefamilier ofte er yngre, når de anbringes end børn og unge, der anbringes på døgninstitution.

Plejefamilietyper og understøttelse af familieplejeanbringelser

Siden 2019 har plejefamilier været kategoriseret i fire plejefamilietyper: almen plejefamilie, forstærket plejefamilie, specialiseret plejefamilie og netværksplejefamilier. En almen plejefamilie er i udgangspunktet en ”almindelig” familie, der giver plads i sit hjem til et barn, der har behov for særlig støtte og omsorg, og som har lettere til moderate støttebehov. Forstærkede plejefamilier er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har moderate til svære støttebehov. Specialiserede plejefamilier kan modtage børn med svære støttebehov. En netværksplejefamilie har på forhånd en relation til barnet. Det kan være en familierelation eller en anden form for netværksrelation, som er opnået i kraft af en eller flere i familiens kontakt og kendskab til det barn/den unge, der skal anbringes. Når kommunen anbringer et barn/en ung i en plejefamilie er der krav om, at plejefamilien skal være godkendt af socialtilsynet og dermed have gennemført et grundkursus i at være plejefamilie, samt at plejefamilien det første år af anbringelsen modtager intensiv støtte jævnfør bekendtgørelse om plejefamilier (BEK nr 522 af 30/04/2019).

I forbindelse med opstart af anbringelser i plejefamilier benytter Frederiksberg Kommune Socialstyrelsens Tæt Støttende Opstartsforløb kaldet ’TSOP’, som består af en række moduler. Familieplejekonsulenten aftaler med plejefamilien, hvilke moduler, der er relevante for den pågældende familie, og der sammensættes et forløb, som passer til den enkelte plejefamilies behov for kompetenceudvikling. Foruden TSOP er familieplejekonsulenterne særligt støttende i opstartsfasen af en anbringelse blandt andet i form af hyppigere besøg og telefonisk kontakt, fx kan konsulenten komme på besøg flere gange om måneden i den første tid, efter at et barn/en ung er flyttet ind i en plejefamilie.

Alle plejefamilier skal efter det første år deltage i efteruddannelse minimum to kursusdage årligt. Frederiksberg Kommune planlægger selv en række kurser for plejefamilierne, som er tilpasset deres behov for kompetenceudvikling, ligesom der kan købes kurser udefra.

Når anbringelsen er stabiliseret, har plejefamiliekonsulenterne løbende kontakt med plejefamilierne og aflægger råd- og vejledningsbesøg i alle familier ca. fire gange årligt, men antallet af besøg kan variere, så der i perioder er hyppigere opfølgning eksempelvis, hvis der i forbindelse med det personrettede tilsyn med barnet/den unge er fremkommet bekymringer, som giver anledning til hyppigere opfølgning. Ved besøgene følger konsulenten op på plejefamiliens arbejde med barnets handleplan og udviklingspunkter, og der udarbejdes en større statusrapport årligt for anbringelsen og barnet med udgangspunkt i handleplanen.

Mål og indhold i en strategi for anbringelsesområdet

Formålet med at omstille anbringelsespraksis i Frederiksberg er som nævnt at sikre, at en større andel af de børn og unge, der ikke kan have ophold i hjemmet tilbydes anbringelse i plejefamilier frem for på institutioner, så de gives mulighed for at danne stabile og nære relationer til voksne.

Børneudvalget besluttede på mødet den 28. marts 2022, at forvaltningen skal arbejde videre med et forslag til en ny strategi for anbringelsesområdet, så der fremover lægges større vægt på, at børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, så vidt muligt skal anbringes i familielignende anbringelsesformer som netværks- og plejefamilier fremfor på døgninstitutioner. Børneudvalget godkendte 13. juni 2022 at der udarbejdes oplæg til en strategi for anbringelsesområdet, som skitseret i sagsfremstillingen. I sagen blev det bl.a. beskrevet, at flere plejefamilie anbringelser vurderes at være til gavn for de anbragte børn, ligesom det blev beskrevet, at det vil være nødvendigt at justere eller opsiges en eller flere af de nuværende driftsoverenskomster med døgninstitutioner på Frederiksberg, så kommunen på sigt ikke er forpligtet til at betale for døgnpladser, som der efter en omlægning af anbringelsesmønsteret ikke er behov for.

For at opnå, at en større andel af anbringelser sker i plejefamilier, vil det være nødvendigt at ændre i de nuværende organisatoriske og økonomiske rammevilkår for anbringelsesområdet i Frederiksberg.

Først og fremmest er det nødvendigt at styrke det organisatoriske set-up, der sikrer gode plejefamilieanbringelser. Vellykkede anbringelser i plejefamilier forudsætter at der er et tilstrækkeligt antal egnede plejefamilier, at der arbejdes med at sikre et godt match mellem barn/ung og familie og at familierne kontinuerligt understøttes med faglig råd og vejledning og anden støtte som grundlag for, at de kan lykkes med at hjælpe barnet/den unge til at trives og udvikle sig i familien. En del nuværende plejefamilier har en alder som betyder at de indenfor en kortere årrække forventes at gå på pension og data fra de sociale tilsyn viser, at der ikke sker ny-godkendelser af et tilsvarende antal nye plejefamilier. Kombineret med et øget fokus på brugen af plejefamilier må man derfor forvente, at der vil være udfordringer forbundet med rekruttering af et tilstrækkeligt antal egnede plejefamilier. Det er dog forvaltningens vurdering, at der til trods for den beskrevne udfordring er potentiale for at Frederiksberg kommune kan lykkes med at rekruttere på samme niveau som sammenlignelige kommuner i hovedstadsregionen.

Hvis flere børn og unge skal anbringes i plejefamilier, er der derfor behov for at styrke ressourcer og faglige kompetencer til arbejdet med plejefamilieområdet i familieafdelingen. Afdelingen råder i dag over fire familieplejekonsulenter, som varetager de specialiserede arbejdsopgaver i relation til at sikre match og understøttelse af alle anbringelser og aflastningsophold i plejefamilier. Det er ligeledes familieplejekonsulenterne, som har ansvar for at vurdere om netværkspersoner kan godkendes som anbringelses- eller aflastningshjem for et konkret barn eller ung. Særligt anbringelser i netværk forudsætter tæt opfølgning og støtte og er derfor mere tidskrævende både i godkendelsesfasen og i den efterfølgende understøttelse af anbringelsen. Der er vurderingen, at familieafdelingen har ansat færre familieplejekonsulenter end sammenlignelige kommuner, og at der er behov for flere familieplejekonsulenter, hvis der skal anbringes flere børn i plejefamilier.

En strategi for anbringelsesområdet skal derfor indeholde en plan for, hvordan arbejdet med rekruttering, matchning og understøttelse af plejefamilier skal være fremover.

Der vil ligeledes være behov for at tage stilling til de indgåede driftsoverenskomster for køb af anbringelsespladser på Allégaarden og Jens Jessensvej samt købsaftalen med Josephine Schneiders Hus. I takt med, at en større andel anbringes i plejefamilier, vil der være behov for at tilpasse døgninstitutionskapaciteten. En strategi for omstilling af anbringelsesområdet skal derfor også indeholde en model for, hvordan kapaciteten på døgninstitutioner kan justeres, og i hvilket tempo dette bør ske.

I 2021 anvendte Frederiksberg Kommune ca. 94 mio. kr. på anbringelser. 25 pct. af udgifterne gik til anbringelser i plejefamilier, mens 67 pct. gik til anbringelser på opholdssteder og åbne døgninstitutioner mens 8 pct. gik til anbringelser på sikrede døgninstitutioner. Enhedsprisen (prisen for en helårs anbringelse) er højest på de sikrede institutioner (ca. 1,1 mio. kr.). Derefter kommer anbringelse på opholdssteder og åbne døgninstitutioner (knap 1 mio. kr.) og plejefamilier (ca. 0,4 mio. kr.). Udgifterne til anbringelser i netværk varierer, fordi netværksplejefamilier ifølge lovgivningen ikke må modtage vederlagsaflønning, som de professionelle plejefamilier, men i stedet skal holdes udgiftsneutrale i relation til anbringelsen/aflastningsforholdet. Typisk er udgifterne til disse anbringelser derfor lavere end ved anbringelser i andre plejefamilier. Alle ovenstående beløb er angivet inklusiv refusion særligt dyre enkelt sager.

I forbindelse med udarbejdelsen af oplægget til en strategi for omstilling af anbringelsesområdet vil der blive foretaget beregninger på ændret organisatorisk set up og tilpasningen af kapaciteten for køb af anbringelsespladser.

Proces- og tidsplan for strategi for omstillingen af anbringelsesområdet

Forvaltningen foreslår, at en strategi for omstilling af anbringelsesområdet skal være udarbejdet, så de eventuelle økonomiske konsekvenser kan indgå i budgettet for 2024, der forhandles i efteråret 2023. Det foreslås, at en overordnet

tidsplan for udarbejdelse og godkendelse af strategien kan tilrettelægges som skitseret nedenfor:

Ultimo 2022/primo 2023:

Den 7. november 2022 afholdes temadrøftelse om strategi for anbringelsesområdet i børneudvalget. På temadrøftelsen bliver udvalget præsenteret for relevante nøgletal på anbringelsesområdet, som sammenholdes med data fra andre kommuner herunder fordelingen af udgifter på anbringelsesområdet og variationer i anbringelsesmønstre. Udvalget bliver også præsenteret for de faglige begrundelser for øget anvendelse af familiepleje, samt indblik i hvordan familieplejekonsulenterne arbejder med rekruttering og understøttelse plejefamilier.

Hvis børneudvalget ønsker det, kan der arrangeres flere faglige input. Det kan eksempelvis være præsentation af relevant forskning på området, andre kommuners erfaringer med lignende omstillinger mv.

1. kvartal 2023:

Børneudvalget præsenteres for første udkast til strategi for omstilling af anbringelsesområdet. Udkastet vil indeholde en eller flere modeller for omstillingen med beskrivelse af hvordan en styrket indsats for rekruttering og understøttelse af plejefamilier i familieafdelingen kan se ud og organiseres. Derudover vil der være forslag til kapacitetstilpasning af døgninstitutionspladser og i hvilket tempo det bør ske. Samtidigt vil kapacitetstilpasningens konsekvenser for de nuværende driftsoverenskomster blive udfoldet. Udkastet til en strategi vil også indholde et overblik over de økonomiske og faglige konsekvenser af omstillingen.

2. kvartal 2023:

Børneudvalget godkender strategi for omstilling af anbringelsesområdet.

3. kvartal 2023:

Eventuelle økonomiske konsekvenser af omstillingen af anbringelsesområdet indgår i budgetforhandlingerne for budget 2024.

Eventuelle justeringer eller opsigelse af driftsoverenskomster med døgninstitutioner som følge af omstillingen af anbringelsesområdet varsles eller aftales med døgninstitutioner.

Økonomi

Det fremgår af budgetforliget for budget 2023, at "Partierne er enige om, at der skal igangsættes arbejde med en strategi for, hvordan udsatte børn hjælpes bedst muligt, når anbringelse er nødvendigt. Strategien skal drøftes i Børneudvalget. Som følge af de tidligere vedtagne budgetter er der indlagt en besparelse på 5 mio. kr. i familieafdelingen, som er fuldt indfaset i 2026. Strategien skal bidrage til, at det ind-budgetterede effektiviseringskrav kan realiseres under hensyntagen til børnenes tarv."

Den forudsatte omstilling af anbringelsesområdet er således en forudsætning for at indhente den indlagte besparelse i driftsbudgettet på det specialiserede børneområde. Det vurderes således, at omstilling til brug af flere plejefamilier er den bedste måde at indhente at indhente den indlagt besparelse, da der som nævnt også er faglige og lovgivningsmæssige årsager til, at der flere børn bør anbringes i plejefamilier.

De økonomiske konsekvenser af de forskellige elementer i strategien indarbejdes i strategioplægget. Der vil forventeligt være udgifter forbundet med at sikre de nødvendige ressourcer i form af flere plejefamiliekonsulenter i familieafdelingen. Samtidigt vil der formentligt kunne frigives midler ved at justere institutionskapaciteten og mindske købet af pladser på eksterne anbringelsesinstitutioner og opholdssteder.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Punkt 106: Lukket

02.00.00-G01-21-19